

Prima pagină>Bani/Creanțe pecuniare>Insolvență/faliment

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

franceză

Swipe to change

Insolvență/faliment

Franța

1 Împotriva cui se poate declanșa o procedură de insolvență?

Orice persoană care desfășoară o activitate comercială sau artizanală, orice agricultor, orice altă persoană fizică care desfășoară o activitate profesională independentă, inclusiv o profesie liberală supusă unui statut legislativ sau de reglementare sau al cărei titlu este protejat, precum și orice persoană juridică de drept privat pot face obiectul unei proceduri de salvare (*procédure de sauvegarde*), de reorganizare judiciară (*procédure de redressement judiciaire*) sau de lichidare judiciară (*procédure de liquidation judiciaire*).

O întreprindere profesională unipersonală poate beneficia de deschiderea unei proceduri de insolvență.

Numai o persoană în activitate poate beneficia de deschiderea unei proceduri de salvare. În cazul unei reorganizări judiciare sau al unei lichidări judiciare, persoana poate să își fi încetat deja activitatea în momentul deschiderii procedurii.

Persoanele juridice de drept privat care pot face obiectul unei proceduri de insolvență sunt societățile comerciale, societățile civile, grupurile de interes economic, asociațiile, sindicatele profesionale și comitetele de întreprinderi.

Grupurile de drept privat care nu au personalitate juridică, cum ar fi societățile mixte sau cele în formare, nu pot beneficia de deschiderea unei proceduri de insolvență.

De asemenea, sunt excluse toate persoanele juridice de drept public.

Salvare accelerată și salvare financiară accelerată:

Un debitor poate recurge la o procedură de salvare accelerată sau la o procedură de salvare financiară accelerată în cazul în care conturile sale au fost certificate de un auditor sau întocmite de un expert contabil și dacă are mai mult de 20 de angajați sau o cifră de afaceri, fără taxe, care depășește 3 milioane EUR sau un bilanț total care depășește 1,5 milioane EUR. Procedurile de salvare accelerată și de salvare financiară accelerată sunt deschise, de asemenea, pentru un debitor care a întocmit conturi consolidate.

2 Care sunt condițiile de deschidere a unei proceduri de insolvență?

Procedura de salvare se inițiază dacă debitorul se confruntă cu dificultăți insurmontabile dar nu s-au încetat plățile.

Procedura de reorganizare judiciară se inițiază atunci când debitorul, aflat în imposibilitatea de a-și onora datoriile exigibile cu activul disponibil, încetează plățile.

Reorganizarea judiciară are scopul de a permite continuarea activității întreprinderii, menținerea ocupării forței de muncă și plata datoriilor. Deschiderea acestei proceduri trebuie să fie solicitată de către directorul întreprinderii în termen de 45 de zile de la data încetării plăților.

Procedura de lichidare judiciară se inițiază atunci când întreprinderea se află în situație de încetare a plăților și când reorganizarea este, în mod evident, imposibilă.

Numai debitorul poate solicita deschiderea unei proceduri de salvare.

Dimpotrivă, deschiderea unei proceduri de reorganizare judiciară sau de lichidare judiciară poate fi solicitată, pe lângă debitor, de către un creditor sau de ministerul public, cu condiția să nu fie în curs de desfășurare o procedură de conciliere (procedură de pre-insolvență).

Hotărârea de deschidere a procedurii de insolvență produce efecte de la data la care a fost pronunțată. În consecință, aceasta produce efecte începând cu ora zero a zilei în care a fost pronunțată.

Hotărârea de deschidere a procedurii de insolvență este notificată debitorului în termen de opt zile de la data emiterii acesteia și este comunicată practicienilor în insolvență și ministerului public, inclusiv în celelalte state membre în care debitorul are un sediu.

Hotărârea produce imediat efecte asupra tuturor.

În termen de cincisprezece zile de la data pronunțării hotărârii, se consemnează hotărârea de deschidere a procedurii în Registrul comerțului, în registrul profesiilor sau într-un registru special la grefa instanței regionale (*tribunal de grande instance*).

Un extras din hotărâre se publică în Bodacc (*Bulletin officiel des annonces civiles et commerciales* - Monitorul Oficial al anunțurilor civile și comerciale) și într-un ziar de anunțuri juridice din locul unde se află sediul sau adresa profesională a debitorului.

Salvare accelerată și salvare financiară accelerată

Există, de asemenea, proceduri de salvare accelerată și de salvare financiară accelerată.

Procedura de salvare accelerată poate fi inițiată la cererea unui debitor implicat într-o procedură de conciliere care dovedește că a întocmit un proiect de plan prin care vizează să asigure sustenabilitatea întreprinderii.

Faptul că debitorul se află în încetare de plăți nu constituie un obstacol pentru deschiderea procedurii de salvare accelerată, cu condiția ca această situație să nu fie mai veche cu mai mult de 45 de zile față de data la care s-a făcut cererea de deschidere a procedurii de conciliere.

Procedura de salvare financiară accelerată poate fi inițiată în aceleași condiții ca procedura de salvare accelerată și atunci când conturile debitorului arată că gradul său de îndatorare permite adoptarea unui plan doar de către creditorii care au calitatea de membri ai comitetului instituțiilor de credit.

3 Care sunt activelor ce fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței? Care este regimul activelor dobândite de debitor după deschiderea procedurii de insolvență?

Întreg patrimoniul debitorului face obiectul procedurii de insolvență.

În cazul unei persoane juridice, doar patrimoniul acesteia este vizat.

În cazul în care debitorul este întreprindere profesională unipersonală, este vizat și patrimoniul personal al acestuia.

Cu toate acestea, reședința principală a unui întreprinzător care are o întreprindere profesională unipersonală și desfășoară o activitate comercială, industrială, artizanală, agricolă sau liberală este insesizabilă de drept de către creditorii profesionali.

Celelalte bunuri funciare construite sau neconstruite care nu sunt destinate utilizării profesionale pot face obiectul unei declarații de exceptare de la punerea sub sechestru. O astfel de declarație, care trebuie făcută prin declarație notarială și publicată, nu produce efecte decât în raport cu creditorii profesionali ale căror drepturi survin după data publicării.

Faptul că locuința principală a debitorului nu poate fi pusă sub sechestru la cererea creditorilor profesionali îndeplinește un rol de protecție a debitorului și a familiei sale.

4 Care sunt competențele debitorului, respectiv ale practicianului în insolvență?

Retragerea dreptului debitorului de a-și administra patrimoniul

Salvare și reorganizare judiciară

În cazul deschiderii unei proceduri de salvare sau de reorganizare judiciară, debitorul rămâne în posesia activelor sale și continuă să își administreze întreprinderea.

În cadrul procedurii de salvare instanța poate desemna un administrator judiciar care să supravegheze sau să asiste debitorul în activitatea sa de administrare a întreprinderii, în conformitate cu misiunea stabilită de instanță în hotărâre. În unele cazuri (întreprindere cu cel puțin 20 de angajați și o cifră de afaceri de cel puțin 3 milioane EUR, fără taxe), această desemnare este obligatorie.

În cadrul reorganizării judiciare, instanța poate, de asemenea, să desemneze un administrator judiciar care va asista debitorul în activitatea de administrare sau va asigura el însuși administrarea, în întregime sau parțial, în locul debitorului. Această desemnare este obligatorie în aceleași situații ca în cazul salvării.

Lichidarea judiciară

În cazul deschiderii unei proceduri de lichidare judiciară, debitorului i se retrage dreptul de administrare și de control asupra bunurilor sale. Drepturile și acțiunile acestuia legate de patrimoniul profesional sunt exercitate de către lichidator. Lichidatorul asigură astfel administrarea bunurilor debitorului.

Practicienii în insolvență

Practicienii în insolvență sunt mandatar judiciar plasați sub supravegherea ministerului public și care aparțin unor profesii reglementate.

Acești profesioniști liberali specializați trebuie să fie înscrși pe liste naționale și să îndeplinească condiții stricte în ceea ce privește aptitudinile și moralitatea. Pot fi desemnate, de asemenea, persoane care nu sunt înscrise pe liste, dar care au o experiență sau o calificare specială în ceea ce privește cauza respectivă.

Practicienii în insolvență sunt numiți de instanță în momentul deschiderii procedurii.

Practicienii în insolvență își pot angaja răspunderea civilă și penală în condițiile de drept comun

Onorariile practicienilor sunt stabilite prin baremuri prevăzute prin decret; remunerarea acestora stabilită astfel este atribuită debitorului de către instanță.

Competențele practicienilor în insolvență și ale debitorului

Administratorul judiciar

În principiu, instanța care deschide o procedură de salvare sau de reorganizare judiciară desemnează un administrator judiciar, care poate fi propus de către debitor în cadrul procedurii de salvare sau de către ministerul public.

Desemnarea acestuia nu este obligatorie în cazul în care debitorul are mai puțin de douăzeci de angajați și dacă cifra sa de afaceri este mai mică de trei milioane de euro, fără taxe.

În cazul procedurii de salvare accelerată și al procedurii de salvare financiară accelerată, desemnarea unui administrator judiciar este întotdeauna obligatorie.

În cadrul procedurii de salvare, debitorul rămâne în posesia activelor sale și continuă să exercite asupra acestora actele de dispoziție și de administrare, cu excepția cazului în care instanța decide altfel.

Administratorul judiciar, dacă este numit, supraveghează sau asistă debitorul în activitatea sa de administrare a întreprinderii, în conformitate cu misiunea stabilită de instanță.

În cadrul reorganizării judiciare, acesta asistă debitorul în activitatea sa de administrare sau asigură el însuși administrarea, în întregime sau parțial, în locul debitorului.

Administratorul judiciar trebuie să întreprindă sau să determine debitorul să întreprindă acțiunile necesare conservării drepturilor întreprinderii împotriva debitorilor acesteia, precum și acțiunile necesare menținerii capacității de producție.

Administratorul judiciar este investit cu competențe proprii, cum ar fi de a opera, sub semnătura sa, conturile bancare ale debitorului cărui îi este interzis să emită cecuri, de a solicita continuarea contractelor în curs și de a efectua concedierile necesare.

Mandatarul judiciar

Mandatarul judiciar este numit, în mod obligatoriu, de instanță în orice procedură colectivă.

Misiunea sa constă în reprezentarea creditorilor și a interesului lor colectiv.

Acesta întocmește lista creanțelor declarate, inclusiv a celor salariale, împreună cu propunerile sale de admitere, de respingere sau de trimitere la instanța competentă, și transmite această listă judecătorului-comisar.

Lichidatorul

În hotărârea de lichidare judiciară, instanța numește un lichidator.

Lichidatorul trebuie să verifice creanțele și să înceapă operațiunile de valorificare a bunurilor din patrimoniul debitorului în vederea despăgubirii creditorilor.

Acesta efectuează operațiunile de concediere și poate să opteze pentru continuarea contractelor în curs.

Acesta reprezintă debitorul desistat și exercită astfel majoritatea drepturilor și acțiunilor patrimoniale ale acestuia în cursul procedurii de lichidare judiciară. În schimb, acesta nu poate exercita drepturile nepatrimoniale ale debitorului.

5 În ce condiții se poate invoca o compensare?

Compensarea este o metodă de lichidare a obligațiilor reciproce până la cea mai mică dintre acestea.

Aceasta nu poate avea loc decât între două persoane aflate simetric în poziția de creditor și de debitor una față de cealaltă.

Compensarea realizează astfel o dublă plată simplificată între creanțe reciproce.

În principiu, debitorului i se interzice să plătească orice creanță apărută anterior hotărârii de deschidere a procedurii de salvare sau de reorganizare judiciară.

Cu toate acestea, interdicția de plată a unor creanțe anterioare este ridicată pentru plata prin compensare a unor creanțe conexe. Sunt considerate conexe creanțele reciproce, de același tip, rezultate sau derivate din executarea sau neexecutarea aceluiași contract sau a unei serii de contracte.

În cazul în care o creanță conexă creanței anterioare apare ulterior hotărârii de deschidere a procedurii, se poate efectua plata acesteia, prin compensare cu creanța anterioară, cu condiția ca aceasta din urmă să fi fost declarată.

6 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra contractelor în curs la care debitorul este parte?

Procedura de continuare a contractelor în curs

Deschiderea procedurii de insolvență nu aduce atingere existenței contractelor dintre debitor și partenerii acestuia (furnizori, clienți) aflate în curs la data deschiderii.

Contractul în curs este un contract în curs de existență și în curs de executare la momentul deschiderii procedurii, un contract cu executare succesivă care nu a încetat la data respectivă sau un contract cu executare instantanee care nu a avut încă loc, dar care este deja încheiat.

Dispozițiile specifice privind contractele în curs nu se aplică contractelor de muncă.

Salvare și reorganizare judiciară

Contractul este continuat a priori în mod automat.

Astfel, cealaltă parte contractantă trebuie să își îndeplinească obligațiile, în pofida faptului că debitorul nu și-a îndeplinit angajamentele anterioare hotărârii de inițiere a procedurii.

Aceasta va fi plătită la scadență pentru serviciile prestate ulterior hotărârii de inițiere a procedurii.

Administratorul judiciar este singurul care dispune de o opțiune referitoare la ordinea publică care îi permite să solicite continuarea contractului pentru a plăti serviciile care îi vor fi furnizate.

În absența unui administrator judiciar, debitorul are posibilitatea de a solicita executarea contractelor în curs, după obținerea acordului din partea mandatarului judiciar.

De asemenea, administratorul judiciar are posibilitatea de a rezilia un contract cu executare sau plată eșalonată în timp, în cazul în care constată că nu deține fonduri suficiente pentru a îndeplini obligațiile debitorului.

Cealaltă parte la contract poate solicita ca administratorul judiciar (sau debitorul, în absența unui administrator) să decidă cu privire la viitorul contractului.

Contractul în curs este reziliat de plin drept în cazul în care, la expirarea termenului de o lună, administratorul judiciar (sau debitorul) nu a răspuns la scrisoarea de solicitare.

Același lucru este valabil, de asemenea, în cazul neîndeplinirii obligațiilor de plată sau al absenței acordului celeilalte părți la contract de a continua raportul contractual.

Administratorul judiciar (sau debitorul, în absența acestuia) poate, de asemenea, să solicite judecătorului-comisar să dispună rezilierea contractului în curs, dacă aceasta este necesară pentru salvare a sau reorganizarea debitorului și cu condiția ca aceasta să nu aducă atingere în mod excesiv intereselor celeilalte părți la contract.

Lichidarea judiciară

Atât în cadrul salvării, cât și în cadrul reorganizării judiciare, toate contractele în curs de desfășurare sunt menținute, în principiu. Astfel, cealaltă parte contractantă trebuie să își îndeplinească obligațiile, în pofida faptului că debitorul nu și-a îndeplinit angajamentele anterioare hotărârii de inițiere a procedurii.

Aceasta va fi plătită la scadență pentru serviciile prestate ulterior hotărârii de inițiere a procedurii.

Numai lichidatorul are posibilitatea să solicite executarea contractelor în curs furnizând prestația promisă debitorului.

Cealaltă parte la contract poate solicita ca lichidatorul să decidă cu privire la viitorul contractului.

Contractul este reziliat de plin drept în cazul în care, la expirarea termenului de o lună, lichidatorul nu a răspuns la scrisoarea de solicitare. Același lucru este valabil în cazul în care prestația debitorului se referă la plata unei sume de bani, la data la care cealaltă parte la contract este informată cu privire la decizia lichidatorului de a nu continua contractul, precum și în cazul neîndeplinirii obligațiilor de plată, atunci când cealaltă parte la contract nu este de acord să continue raportul contractual.

În cazul în care prestația nu se referă la plata unei sume de bani, lichidatorul poate, de asemenea, să solicite judecătorului-comisar să dispună rezilierea contractului, dacă aceasta este necesară pentru operațiunile de lichidare și nu aduce atingere în mod excesiv intereselor celeilalte părți la contract.

Transferul contractelor în curs

În cadrul procedurilor de salvare, de reorganizare judiciară sau de lichidare judiciară, în cazul în care se dispune transferul total sau parțial al întreprinderii, instanța poate stabili ce contracte de leasing, de închiriere sau de furnizare de bunuri ori servicii sunt necesare pentru menținerea activității destinate cesionării.

Cealaltă parte contractantă, al cărei contract nu a făcut obiectul unei astfel de cesiuni, poate solicita judecătorului-comisar să dispună rezilierea contractului în cazul în care continuarea executării acestuia nu este solicitată de către administrator, de către debitor în absența unui administrator, sau de către lichidator.

7 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra acțiunilor intentate de creditorii individuali (cu excepția proceselor aflate pe rol)?

În cazul unei proceduri de insolvență, creditorii au obligația să își exercite drepturile pe care le dețin în raport cu debitorul exclusiv în cadrul procedurii de insolvență și nu pot introduce în mod individual acțiuni împotriva debitorului.

Hotărârea de încheiere a procedurii de lichidare judiciară din cauza insuficienței activelor nu restabilește dreptul creditorilor de a exercita în mod individual acțiuni împotriva debitorului.

Se face excepție de la această regulă:

pentru acțiunile referitoare la bunuri achiziționate în cadrul unei succesiuni deschise în cursul procedurii de lichidare judiciară;

în cazul în care creanța provine dintr-o infracțiune pentru care s-a stabilit vinovăția debitorului sau în cazul în care aceasta se referă la drepturi asociate persoanei creditorului;

în cazul în care creanța provine din acțiuni frauduloase săvârșite în detrimentul organismelor de protecție socială. Originea frauduloasă a creanței este stabilită fie printr-o hotărâre judecătorească, fie printr-o sancțiune pronunțată de un organism de asigurări sociale.

De asemenea, creditorii își recuperează dreptul de a introduce o acțiune individuală în următoarele cazuri:

S-a pronunțat falimentul personal al debitorului;

Debitorul a fost recunoscut vinovat de faliment;

Debitorul, în baza oricăruia dintre activele sale, sau o persoană juridică al cărei administrator a fost acesta a făcut obiectul unei proceduri de lichidare judiciară încheiată anterior din cauza insuficienței activelor cu mai puțin de cinci ani înainte de deschiderea procedurii la care este supus în prezent, precum și debitorul care, în cursul celor cinci ani anteriori datei respective, a beneficiat de o ștergere a datoriilor;

Procedura a fost deschisă ca procedură teritorială în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență.

În plus, în caz de fraudă în ceea ce privește unul sau mai mulți creditori, instanța autorizează reluarea acțiunilor individuale de către creditori împotriva debitorului. Instanța se pronunță în momentul încheierii procedurii după audierea sau citarea în mod corespunzător a debitorului, a lichidatorului și a autorităților de control. Aceasta poate să se pronunțe ulterior încheierii procedurii, la cererea oricărei părți interesate, în aceleași condiții.

8 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra continuării proceselor în curs de soluționare în momentul deschiderii procedurii de insolvență?

Hotărârea de deschidere a unei proceduri de insolvență întrerupe sau interzice acțiunile introduse împotriva debitorului prin care se urmărește plata unei sume de bani sau anularea unui contract pentru neplata unor sume de bani.

Procedurile de executare și măsurile de conservare sunt suspendate, de asemenea.

Acțiunea creditorilor anterioară deschiderii procedurii colective este întreruptă sau suspendată.

Prin urmare, sunt vizați toți creditorii anteriori, indiferent dacă aceștia beneficiază sau nu de garanții.

Întreruperea și interzicerea acțiunilor individuale se aplică tuturor procedurilor de insolvență.

Procesele în curs sunt întrerupte până când creditorul care a inițiat acțiunea își declară creanța.

Acestea sunt reluate apoi de plin drept, însă urmăresc doar constatarea creanței și stabilirea cuantumului acesteia, cu excluderea pronunțării unei hotărâri împotriva debitorului.

Acțiunile în justiție și procedurile de executare, altele decât cele menționate mai sus, sunt continuate pe durata perioadei de observare împotriva debitorului, după contestarea mandatarului judiciar și a administratorului judiciar în cazul în care acesta are drept misiune asistarea sau reprezentarea debitorului sau ulterior reluării procesului la inițiativa mandatarului judiciar sau a administratorului financiar.

9 Care sunt principalele caracteristici ale participării creditorilor la procedura de insolvență?

Salvare și reorganizare judiciară

În perspectiva adoptării planului de salvare, creditorii sunt consultați cu privire la termenele de plată sau de remitere a datorilor.

Propunerile sunt transmise de către administratorul judiciar (sau de către debitor în absența unui administrator) mandatarului judiciar, reprezentant al creditorilor.

Mandatarul judiciar obține, în mod individual sau colectiv, acordul fiecărui creditor care și-a declarat creanța.

Mandatarul judiciar nu are obligația să consulte creditorii pentru care proiectul de plan nu modifică modalitățile de plată sau pentru care acesta prevede o plată integrală în numerar din momentul adoptării planului sau al admiterii creanțelor.

Comitetele de creditori

În cazul în care un debitor are mai mult de 150 de angajați și cifra sa de afaceri este mai mare de 20 de milioane EUR, se constituie comitete de creditori care vor trebui să se pronunțe cu privire la proiectele de plan de lichidare a datorilor acestuia. Instanța poate decide, de asemenea, să aplice aceste dispoziții sub pragurile respective.

Comitetele de creditori constau în reunirea, în adunări distincte, a unor categorii diferite de creditori pentru a li se prezenta propuneri pe care aceștia să le poată discuta și cu privire la care să se pronunțe în mod colectiv, și anume creditorii minoritari vor trebui să respecte decizia creditorilor majoritari.

Există un comitet al instituțiilor de credit, format din societăți de finanțare și instituții de credit sau similare, precum și un comitet format din principalii furnizori de bunuri sau servicii. În cazul în care există deținători de obligațiuni, o adunare generală a tuturor creditorilor titulari de obligațiuni emise în Franța sau în străinătate este convocată pentru a delibera cu privire la proiectul de plan adoptat de comitetele de creditori.

Comitetele de creditori trebuie să fie consultate de către administratorul judiciar cu privire la proiectul de plan și să voteze în favoarea unui plan înainte ca instanța să se poată pronunța cu privire la cauză.

În prezența comitetelor de creditori, orice creditor membru al unui comitet poate formula propuneri alternative la proiectul de plan prezentat de către debitor.

Prin urmare, proiectul de plan poate proveni de la debitor (eventual cu sprijinul administratorului judiciar) sau, în cadrul reorganizării judiciare, de la administrator cu ajutorul debitorului, însă poate, de asemenea, să fie legat de o inițiativă a creditorilor membri ai respectivelor comitete. Planul adoptat de comitete și, în cazul în care este diferit, cel susținut de către debitor sau administrator, vor putea fi prezentate ulterior în instanță, în același timp.

Salvare accelerată

În cazul deschiderii unei proceduri de salvare accelerată, comitetele de creditori - comitetul instituțiilor de credit și comitetul furnizorilor de bunuri și servicii - se constituie în mod obligatoriu și, după caz, se constituie adunarea generală a deținătorilor de obligațiuni.

De asemenea, creditorii care nu fac parte din comitete sunt consultați în mod individual.

Salvare financiară accelerată

În cazul deschiderii unei proceduri de salvare financiară accelerată, se constituie în mod obligatoriu doar comitetul instituțiilor de credit și, după caz, adunarea generală a deținătorilor de obligațiuni.

10 În ce mod poate practicianul în insolvență să utilizeze sau să dispună de activele care fac parte din patrimoniu?

Activele debitorului pot fi valorificate în cadrul cesiunii integrale sau parțiale a întreprinderii sau în cadrul unor cesiuni individuale. Aceste operațiuni fac obiectul unor regimuri diferite.

Cesiunea întreprinderii este ordonată de instanță și nu este efectuată de către practicianul în insolvență.

Cesiunea unei întreprinderi poate fi doar parțială în cadrul procedurii de salvare. Aceasta este parțială sau integrală în cadrul procedurii de reorganizare și lichidare judiciară.

În acest caz, instanța emite o decizie de stabilire a termenului în care ofertele de cumpărare trebuie să îi parvină mandatarului judiciar, lichidatorului sau, după caz, administratorului. Ofertele trebuie să fie scrise și să conțină o serie de mențiuni obligatorii.

Cesiunile de active individuale respectă norme diferite.

În cursul perioadei de salvare și de reorganizare judiciară, întrucât debitorul a rămas în posesia activelor sale, acesta poate, în funcție de misiunile administratorului, să continue să își administreze singur patrimoniul.

În cazul în care actul de dispoziție care implică valorificarea activului este extern gestiunii de zi cu zi a întreprinderii, debitorul trebuie să obțină o autorizație prealabilă din partea judecătorului-comisar.

În cursul planului de salvare sau de reorganizare judiciară, debitorul își recapătă integral competențele asupra patrimoniului său.

În cadrul procedurii de lichidare judiciară, lichidatorul trebuie să obțină de la judecătorul-comisar autorizația pentru a realiza cesiuni de active.

Vânzările de imobile au loc conform procedurii de licitație judiciară. Judecătorul-comisar stabilește prețul și condițiile esențiale ale vânzării. Judecătorul-comisar poate, de asemenea, să autorizeze o vânzare printr-un acord amiabil, la un preț pe care îl stabilește. În cele din urmă, acesta poate să autorizeze vânzarea prin acord direct la prețurile și în condițiile pe care le stabilește.

Lichidatorul trebuie ulterior să repartizeze veniturile obținute în urma vânzării în funcție de rangul creditorilor.

11 Ce creanțe se înregistrează la masa bunurilor care face obiectul insolvenței debitorului și care este regimul creanțelor apărute după deschiderea procedurii de insolvență?

Toate creanțele apărute anterior hotărârii de deschidere a procedurii trebuie să fie declarate, indiferent de tipul sau natura acestora: comerciale, civile, administrative (trezoreria publică, organisme de protecție și asigurări sociale) sau penale (amenzi). Faptul că o creanță este negarantată sau privilegiată, exigibilă sau însoțită de un termen, certă sau condiționată nu prezintă relevanță. Angajații nu sunt afectați de aceste dispoziții.

Creanțele apărute în mod regulat ulterior hotărârii de deschidere a procedurii, pentru necesitățile privind desfășurarea procedurii sau, în contrapartidă, pentru un serviciu furnizat debitorului pentru activitatea sa profesională, se plătesc la scadența acestora.

12 Care sunt normele care reglementează înregistrarea, verificarea și admiterea creanțelor?

Toți creditorii ale căror creanțe au apărut anterior hotărârii de deschidere a procedurii trebuie să își declare creanțele mandatarului judiciar, în cazul unei proceduri de salvare sau de reorganizare, sau lichidatorului, în caz de lichidare.

Perioada de declarare este de două luni de la data publicării legale a hotărârii de deschidere a procedurii de insolvență.

Debitorul poate, de asemenea, să declare el însuși creanța unuiu dintre creditorii săi, în aceleași condiții.

Declarația se referă, de asemenea, la anumite creanțe apărute ulterior hotărârii de deschidere a procedurii, cele care nu beneficiază de privilegiul de plată existent în favoarea creanțelor utile întreprinderii sau cele legate de derularea procedurii. Creanța declarată trebuie să indice cuantumul sumelor datorate și care vor deveni scadente, datele de scadență, natura privilegiului sau a garanției existente, modalitatea de calcul al dobânzilor.

Nu este necesar un formular special pentru declararea creanței. Declarația trebuie să menționeze, în sine și fără echivoc, dorința creditorului de a solicita plata creanței sale, de a figura în declarația privind creanțele și de a participa la procedură.

După primirea observațiilor din partea debitorului, mandatarul judiciar întocmește lista creanțelor declarate împreună cu propunerile sale de admitere, de respingere sau de trimitere la instanța competentă.

Această listă este transmisă judecătorului-comisar și este comunicată administratorului judiciar.

Înainte de a admite sau a respinge o creanță, judecătorul-comisar verifică existența, cuantumul și natura acesteia, în funcție de elementele de probă pe care le prezintă autorul declarației și, eventual, în funcție de dovezile prezentate de cei care sunt audiați și de mandatarul judiciar.

Creditorii care nu și-au declarat creanțele în termenul stabilit își pierd drepturile și, prin urmare, nu pot participa la distribuiri de dividende și nici nu pot pretinde dividende în cazul adoptării unui plan sau al valorificării activelor debitorului dacă nu obțin anularea decăderii din drepturi de către judecătorul-comisar.

În caz de anulare a decăderii din drepturi, aceștia pot participa la distribuiri ulterioare cererii lor.

Salvare accelerată și salvare financiară accelerată

Debitorul întocmește lista creanțelor fiecărui creditor care a participat la procedura de conciliere, care trebuie să fie incluse în declarația de creanțe. Lista este certificată de auditorul conturilor debitorului și este depusă la grefa tribunalului.

Mandatarul judiciar transmite fiecărui creditor extrasul din listă referitor la creanța sa.

13 Care sunt normele care reglementează distribuția veniturilor încasate în urma valorificării activelor? Care este ordinea de preferință a creanțelor și drepturilor creditorilor în funcție de rangul acestora?

Un creditor privilegiat beneficiază de o garanție care îi asigură prioritatea la plată, în raport cu ceilalți creditori simpli, numiți chirografari, ai debitorului său, în cazul deschiderii unei proceduri colective în privința acestuia.

Astfel, un creditor poate fi privilegiat:

deoarece dispune de o garanție acordată de debitorul acestuia sau pe care a obținut-o în justiție sau

pentru că legea îi conferă un privilegiu ca urmare a calității sale.

Nu toți creditorii privilegiați sunt egali. În cazul în care mai mulți creditori privilegiați sunt în concurență, aceștia sunt plătiți în ordinea stabilită prin lege, dar întotdeauna înaintea creditorilor chirografari.

Creditorii chirografari sunt plătiți din activele rămase ale debitorului după plata creditorilor privilegiați. Distribuirea se efectuează astfel încât proporția dintre orice creanță admisă și valoarea plății efectuate să fie identică pentru toți creditorii.

Ordinea privilegiilor

Salvare și reorganizare judiciară

Distribuirea prețului de vânzare al unui bun imobil între creditori se face respectând următoarea ordine:

Creanțele „super privilegiate” ale salariilor: plata remunerației pentru ultimele șase luni de zile lucrătoare anterioare hotărârii de deschidere a procedurii;
Costurile judiciare apărute în mod regulat ulterior hotărârii de deschidere a procedurii, pentru necesitățile privind desfășurarea procedurii: costurile legate de conservarea, valorificarea bunurilor și distribuirea prețului între creditori (costuri de inventariere și de publicitate, remunerarea mandatarilor judiciari etc);
Creanțele garantate prin privilegiul concilierii: acestea sunt în beneficiul creditorilor care sunt de acord să aducă o nouă contribuție în numerar sau să furnizeze un nou bun sau un nou serviciu, în vederea asigurării continuării activității întreprinderii și a sustenabilității acesteia;
Privilegiul creanțelor apărute ulterior hotărârii de deschidere a procedurii: creanțele apărute pentru necesitățile privind desfășurarea procedurii sau menținerea provizorie a activității sau creanțele apărute în contrapartidă pentru un serviciu furnizat debitorului pe durata menținerii activității sau din executarea unui contract în curs menținut de lichidator sau creanțele apărute pentru nevoile vieții de zi cu zi a debitorului persoană fizică;
Creanțele garantate prin privilegiul general al angajaților: plata remunerației pentru ultimele șase luni de muncă anterioare hotărârii de deschidere a procedurii;

Creanțele garantate printr-un privilegiu special sau printr-o ipotecă;

Creanțele negarantate.

Distribuirea prețului de vânzare al unui bun mobil între creditori se face respectând următoarea ordine:

Creanțele garantate printr-o garanție mobilă specială cu drept de retenție;

Creanțele „super privilegiate” ale salariilor: plata remunerației pentru ultimele șase luni de zile lucrătoare anterioare hotărârii de deschidere a procedurii.

Costurile judiciare apărute în mod regulat ulterior hotărârii de deschidere a procedurii, pentru necesitățile privind desfășurarea procedurii: costurile legate de conservarea, valorificarea bunurilor și distribuirea prețului între creditori (costuri de inventariere și de publicitate, remunerarea mandatarilor judiciari etc);

Creanțele garantate prin privilegiul concilierii: acestea sunt în beneficiul creditorilor care sunt de acord să aducă o nouă contribuție în numerar sau să furnizeze un nou bun sau un nou serviciu, în vederea asigurării continuării activității întreprinderii și a sustenabilității acesteia;

Privilegiul creanțelor apărute ulterior hotărârii de deschidere a procedurii: creanțele apărute pentru necesitățile privind desfășurarea procedurii sau menținerea provizorie a activității sau creanțele apărute în contrapartidă pentru un serviciu furnizat debitorului pe durata menținerii activității sau din executarea unui contract în curs menținut de lichidator sau creanțele apărute pentru nevoile vieții de zi cu zi a debitorului persoană fizică;

Privilegiul de trezorerie;

Creanțele garantate printr-un privilegiu mobilă specială fără drept de retenție;

Creanțele garantate prin alte privilegii mobiliare generale;

Creanțele negarantate.

Lichidarea judiciară

Distribuirea prețului de vânzare al unui bun imobil între creditori se face respectând următoarea ordine:

Creanțele salariale „super privilegiate” ale salariilor: plata remunerației pentru ultimele șase luni de zile lucrătoare anterioare hotărârii de deschidere a procedurii;

Costurile judiciare apărute în mod regulat ulterior hotărârii de deschidere a procedurii, pentru necesitățile privind desfășurarea procedurii: costurile de inventariere și de publicitate, remunerarea mandatarilor judiciari;

Creanțele garantate prin privilegiul concilierii: acestea sunt în beneficiul creditorilor care sunt de acord să aducă o nouă contribuție în numerar sau să furnizeze un nou bun sau un nou serviciu, în vederea asigurării continuării activității întreprinderii și a sustenabilității acesteia;

Creanțele garantate prin garanții imobiliare speciale;

Privilegiul creanțelor apărute ulterior hotărârii de deschidere a procedurii: creanțele apărute pentru necesitățile privind desfășurarea procedurii sau menținerea provizorie a activității sau creanțele apărute în contrapartidă pentru un serviciu furnizat debitorului pe durata menținerii activității sau din executarea unui contract în curs menținut de lichidator sau creanțele apărute pentru nevoile vieții de zi cu zi a debitorului persoană fizică;

Creanțele negarantate.

Distribuirea prețului de vânzare al unui bun mobil între creditori se face respectând următoarea ordine:

Creanțele garantate printr-o garanție mobilă specială cu drept de retenție;

Creanțele salariale „super privilegiate” ale salariilor: plata remunerației pentru ultimele șazece zile lucrătoare anterioare hotărârii de deschidere a procedurii;

Costurile judiciare apărute în mod regulat ulterior hotărârii de deschidere a procedurii, pentru necesitățile privind desfășurarea procedurii: costurile de inventariere și de publicitate, remunerarea mandatarilor judiciari;

Creanțele garantate prin privilegiul concilierii;

Privilegiul creanțelor apărute ulterior hotărârii de deschidere a procedurii: creanțele apărute pentru necesitățile privind desfășurarea procedurii sau menținerea provizorie a activității sau creanțele apărute în contrapartidă pentru un serviciu furnizat debitorului pe durata menținerii activității sau din executarea unui contract în curs menținut de lichidator sau creanțele apărute pentru nevoile vieții de zi cu zi a debitorului persoană fizică;

Creanțele garantate printr-o ipotecă mobilă sau creanțele garantate printr-un gaj pe materiale sau utilaje;

Privilegiul de trezorerie;

Creanțele garantate printr-o garanție mobilă specială fără drept de retenție;

Alte privilegii mobiliare (articolul 2331 din Codul civil) și privilegiul general al salariilor;

Creanțele negarantate.

14 Care sunt condițiile și efectele încheierii procedurii de insolvență (în special prin concordat)?

Salvare și reorganizare judiciară

Procedurile de salvare și de reorganizare judiciară au fost instituite pentru a permite salvare a întreprinderii, menținerea activității și a locurilor de muncă și lichidarea datoriilor, pe baza unui plan. Un plan de salvare sau de reorganizare poate fi adoptat numai dacă sunt îndeplinite aceste condiții.

Debitorul aflat în procedură de salvare, administratorul în caz de reorganizare judiciară, sau un creditor în cazul constituirii unor comitete de creditori elaborează proiectul de plan, dacă există o posibilitate reală ca întreprinderea să fie salvată. Acesta este format din trei componente:

o componentă economică și financiară care stabilește perspectivele de reorganizare în funcție de posibilitățile și de modalitățile de desfășurare a activităților, de starea pieței și de mijloacele de finanțare disponibile;

o definire a modalităților de achitare a datoriilor și a eventualelor garanții pe care directorul întreprinderii trebuie să le subscrie pentru a asigura executarea acestora;

o componentă socială, în care acesta descrie și justifică nivelul și perspectivele de ocupare a forței de muncă, precum și condițiile sociale avute în vedere pentru continuarea activității. În cazul în care proiectul prevede concedieri din motive economice, acesta reamintește măsurile deja adoptate și stabilește acțiunile care trebuie întreprinse pentru a facilita reconversia profesională și remunerarea angajaților ale căror locuri de muncă sunt amenințate.

Planul menționează toate angajamentele asumate de persoanele responsabile pentru punerea în aplicare și care sunt necesare pentru reorganizarea întreprinderii.

Instanța se pronunță ulterior cu privire la proiectul de plan care îi este prezentat de către debitor sau de către un creditor.

Hotărârea instanței prin care se adoptă un plan de salvare sau de reorganizare sau un plan de cesiune constituie o hotărâre judecătorească. Planul prezintă, de asemenea, un aspect contractual, în cazul în care au fost constituite comitete de creditori.

Durata planului nu poate să depășească zece ani, respectiv cincisprezece ani în cazul fermierilor.

Pe durata planului, instanța numește administratorul sau mandatarul judiciar în calitate de comisar pentru punerea în aplicare a planului, în scopul de a monitoriza punerea în aplicare a acestuia.

Adoptarea planului pune capăt perioadei de observare. Debitorul își redobândește bunurile și poate să-și gestioneze din nou întreprinderea, sub rezerva măsurilor impuse de instanță în cadrul planului.

Debitorul trebuie să respecte prevederile planului în toate aspectele sale.

În caz contrar, în caz de neîndeplinire a angajamentelor sale sau în caz de intrare în încetare de plăți în cursul executării planului de salvare sau de reorganizare judiciară, debitorul este expus anulării planului și reluării procedurii.

Conversia în lichidare judiciară

Lichidarea judiciară poate fi pronunțată în timpul sau la sfârșitul perioadei de observare inițiate printr-o hotărâre de salvare, precum și printr-o hotărâre de reorganizare judiciară.

Instanța trebuie să dispună lichidarea judiciară din momentul în care continuarea activității întreprinderii se dovedește imposibilă sau atunci când nu poate fi adoptat un plan de cesiune în cadrul procedurii de reorganizare judiciară.

Încetarea obligațiilor debitorului persoană fizică aflat în lichidare judiciară

Retragerea dreptului debitorului de a-și administra patrimoniul începe din ziua pronunțării lichidării judiciare până la încheierea lichidării. Din acest moment, debitorul își recuperează drepturile și poate din nou să exercite acțiuni.

15 Care sunt drepturile creditorilor după încheierea procedurii de insolvență?

Finalizarea executării planului de salvare sau de reorganizare judiciară nu permite creditorilor care nu și-au declarat creanța să inițieze acțiuni împotriva debitorului.

Reluarea în mod excepțional a acțiunilor individuale este prevăzută în mod expres numai în cazul încheierii procedurii de lichidare judiciară din cauza insuficienței activelor.

Momentul în care procedura de insolvență este considerată încheiată

Perioada de observare este perioada cuprinsă între data hotărârii de deschidere a procedurii de insolvență și data hotărârii prin care se adoptă planul de salvare sau de reorganizare judiciară sau prin care se pronunță lichidarea judiciară.

În cadrul procedurii de salvare, precum și în cadrul procedurii de reorganizare judiciară, se continuă activitatea pe durata perioadei de observare, iar debitorul continuă, în principiu, să-și administreze întreprinderea, cu anumite restricții.

În cazul în care există o posibilitate reală ca întreprinderea să fie salvată, perioada de observare ar trebui să se încheie cu un plan de salvare sau de reorganizare judiciară.

Adoptarea unui plan de salvare sau de reorganizare conduce la recuperarea de către debitor a capacității sale de gestionare a întreprinderii, însă aceasta nu pune capăt procedurii.

În fapt, încheierea procedurii are loc după ce raportul final cu privire la misiunea administratorului și a mandatarului judiciar a fost aprobat de către judecătorul-comisar. Președintele instanței emite ulterior un ordin de încheiere, care constituie o măsură de administrare judiciară care nu poate face obiectul unei căi de atac.

Procedura este astfel încheiată din punct de vedere judiciar din momentul emiterii ordinului de încheiere.

Cu toate acestea, efectele procedurii nu se opresc odată cu ordinul de încheiere, întrucât planul de salvare sau de reorganizare judiciară este în continuare în curs de desfășurare.

Debitorul trebuie să respecte prevederile planului în toate aspectele sale.

În caz contrar, în caz de neîndeplinire a angajamentelor sale sau în caz de intrare în încetare de plăți în cursul executării planului de salvare sau de reorganizare judiciară, debitorul este expus anulării planului și reluării procedurii.

16 Cine suportă costurile și cheltuielile legate de procedura de insolvență?

Costurile și cheltuielile aferente procedurii sunt suportate de întreprinderea care face obiectul procedurii de insolvență.

17 Care sunt normele privind nulitatea, anularea sau inopozabilitatea actelor juridice prejudiciabile masei credale?

În cazul în care instanța deschide o procedură de reorganizare judiciară sau de lichidare judiciară, se consideră că data de încetare a plăților de către debitor intervine, în principiu, la data deciziei de deschidere a procedurii.

Cu toate acestea, instanța are posibilitatea de a fixa data de încetare a plăților la o dată care precede cu până la 18 luni data de deschidere a procedurii de insolvență.

Intervalul de timp de la data încetării plăților până la data deschiderii unei proceduri de reorganizare judiciară sau de lichidare judiciară este denumit în acest caz „perioadă suspectă”.

Anumite acte încheiate de debitor pe parcursul perioadei suspecte care par frauduloase sunt anulate.

Acțiunea în declararea nulității actelor încheiate în perioada suspectă este de competența exclusivă a instanței sesizate cu procedura.

Exercitarea acțiunii este rezervată administratorului judiciar, mandatarului judiciar, lichidatorului și ministerului public.

Creditorii pot exercita, individual sau colectiv, prin intermediul mandatarului judiciar, o acțiune în declararea nulității actelor încheiate de către debitor.

Actul este nul pentru toți, iar nulitatea produce efecte retroactiv.

Există douăsprezece cazuri în care actele anormale atrag nulitatea obligatorie. :

toate actele cu titlu gratuit de transfer de bunuri mobile sau imobile;

orice contract comutativ în care obligațiile debitorului depășesc considerabil obligațiile celeilalte părți;

orice plată, prin oricare metodă, pentru datorii care nu erau scadente la data efectuării plății;

orice plată pentru datorii scadente, realizată în alt mod decât în numerar, bonuri de comerț, transfer, borderouri de cesiune sau oricare alt tip de plată general acceptat în relațiile comerciale;

orice depunere și orice consemnațiune de sume efectuată în urma unui gaj asupra unui bun în lipsa unei hotărâri judecătorești care a dobândit autoritate de lucru judecat;

orice ipotecă convențională, orice ipotecă judiciară, precum și ipoteca legală a soților și orice drept de garanție sau de gaj constituite asupra bunurilor debitorului pentru datorii contractate anterior;

orice măsură asigurătorie, cu excepția cazului în care înscrierea sau actul de punere sub sechestru este anterior datei de încetare a plăților;

orice autorizare și exercitare a opțiunilor de către angajații întreprinderii;

orice transfer de bunuri sau de drepturi într-un patrimoniu fiduciar, cu excepția cazului în care un astfel de transfer are loc cu titlu de garanție pentru o datorie contractată simultan;

orice act adițional la un contract de fiducie care afectează drepturile sau bunurile deja transferate într-un patrimoniu fiduciar pentru garantarea unor datorii contractate anterior respectivului act adițional;

în cazul în care debitorul este o întreprindere profesională unipersonală cu răspundere limitată, orice utilizare sau modificare a utilizării unui bun, sub rezerva plății unor venituri care nu sunt utilizate pentru activitatea profesională, din care rezultă o diminuare a patrimoniului care face obiectul procedurii, în beneficiul unui alt patrimoniu al întreprinzătorului respectiv;

declarația notarială de exceptare de la punerea sub sechestru, întocmită de debitor.

Aceste acte trebuie să fie anulate de instanță, indiferent dacă părțile sunt de bună-credință sau de rea-credință.

De asemenea, instanța poate anula actele cu titlu gratuit de transfer de bunuri mobile sau imobile, precum și declarația de exceptare de la punerea sub sechestru, efectuate în cele șase luni anterioare datei de încetare a plăților. Aceste cazuri fac obiectul nulității relative.

Ultima actualizare: 08/05/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.